

KAMARÁS ISTVÁN

ÉJJELI VERSENYEN

– Húsz másodpercek van a rajtig.

Megismerem a hangjáról a versenybíró. Régi versenyzőtárs. Civilben fizikus a KFTI-ben. Még húsz másodpercig kell vacognunk az erdészház kapujában. A lehet meglátszik, Igaz, április van még. Ha látna most anyám ebben a szerelésben! Ez lesz a huszonkettedik éjjeli verseny, amit túléltek. Novemberben volt a legutóbbi.

– ...öt, négy, három, kettő, egy, mehettek! Kezünkbe kapjuk a térképet, s belefúrjuk magunkat a sötétbe. Az indítóbíró utánunk ló a lámpájával. Rajtszámunkról ismer meg.

– Jó keverést, srácok! Szevasztok! Egy kalappal!... Szevasztok. Ez már az utánunk következő csapatnak szól. Két perc múlva jönnek. Addigra már a vágásnál kell lennünk.

– A vágásig négyszáz, fel az orrig, ott elkapjuk a keresztvágást, aztán jobbra megkotorjuk, he? Nem tudok jobbat. Nappal lehetne egyszerűen a domborzat szerint, de éjszaka szükségünk van az utakra és a vágásokra, mint a sorvezetőre. Különbön is Vili az elején teljesen jó szokott lenni, csak arra kell vigyázni, hogy a rajtnál ne az ellenkező irányba induljon. Az elején csak fékezni. Ilyenkor szürke emenciás vagyok, s a térképről zsoldárok mögötte. Vili szerint ugyanis szerzetesi türelmem van. Ez igaz, csak a „he?” idegesít. S azt sem szeretem, amit ilyenkor válszólnom kell:

– Oké!

Az „ámen” jobban állna, s ez is ugyanazt jelenti. Űgy áll rajtam ez az oké, mint a szerelésem. Ha látnák a csoporttársaim! S a gimnáziumi tornatanárom, aki rólam akarta megmintáztatni az ismeretlen tornamentes szobrát. Akkor már másfél éve versenyeztem az erdőben. Egy nap csináltattam a tornafelmentésemet és a sportorvosit. Azóta több mint félszáz verseny, ebből éjjeli huszonegy, ebből megnyer... Ezt különben hagyjuk, ezt nem szeretem, ilyenkor a verseny elején. Ehhez gyáva vagyok. Jobb egy kicsit pesszimistának lenni. Nem tudok elég hazard lenni, ezért vagyok gyengébb egyéniben. De Vilivel! Főleg ha lerobban, ha kihagy egy-egy pontnál, akkor táltosodom meg. Ötdioptriás a jobbik szemem, de úgy látok éjjel, mint a bagoly. Az ügyetlenségem, a civil életben, úgy nyolcdioptriás lehet, de íft az erdőben, itt más. Táncolni is itt kellene megtanulnom. Vilinek minden megy. A versenyzés is, bár nem érdekli az egész, s ezt nem győzi elégszer hangsúlyozni. Már várom is. Nem is tudom, miért csinálja: Huszonegy éves koráig tíz sportágba kezdett bele, szinteket ért el, de csak ezt nem hagyta abba. Az erdő a legszebb versenypálya. Igaza van. Most különösen. Április közepe van.

Kellemei, hogy a valóságban több az erdővágás, mint a térképen, de még szintben korai. Jó a szöges cipő, mert csúszik a felázott talaj. Az ázott erdőnek enyhén rothadt szaga van. Ma éjszaka, illetve egy óra múlva, holnap éjszaka már nem fog esni. Csillagos az ég, s van egy darabka holdunk is. Egy csapatot lehúztunk, egy meg letért egy vágással lejjebb. Hadd hulljon a férgese!

– Megmutatjuk majd a koszosoknak, hogy kell versenyezni!

– Oké!

Vili már sok mindent meg akart mutatni a koszosoknak. A koszosok: a többiek. S a többiekkel Vilinek mindig baja van. Annak ellenére, hogy a többi sem érdekli. Én is a többiek között voltam, s nem is tudom egészen, hogy lettünk barátok. Mert azok vagyunk. Furcsa barátság ez, s ha a barátság szót Vili előtt hangosan kimondám, szétpukkanna. Adás-kapas szempontjából a revizorok nem tartanak mérlegképesnek. Kapnának is Vilitől ezek a revizorok. Vilinek voltak övéi, az utcán is, de otthon is, de egy szép napon utálni kezdte őket a többivel együtt, akik között én is ügyetlenkedtem. Fanyalogva fogadott mitfarerjének. Az is éjjeli verseny volt, s akkor is meg akarta mutatni a koszosoknak. Végig vezettünk, s valahol a végén elszűrtük, nem mertem őt korigálni. Aztán egész éjszaka beszélgettünk, illetve ő mesélt

a tíz középiskoláról, ahol járt, s a nőkről, akik utána jártak. Aztán azok sem érdekelték, még az autóstop sem, mert már minden koszos csinálja, pedig ők csak ugatják a sportot. Elhatároztuk, hogy a versenyeken csak angolul fogunk beszélni, ebből maradt az oké. A keresztnemem nem tudta megtanulni, s Jamesnek hív, ha bensőséges akar lenni. De nemigen akar lenni. Egyébként túl erős az iram, s a végén megint le fog robbanni. Két éve nem jár már edzésre, már régen kirakták a keretből, de ő megmutatja nekik, hogy a rutinjával is tud nyerni.

Felkerülünk az orra. Kellemesen megcsap egy meleg légáramlat. Utálatos lesz majd liftezni a pontokért le-fel a gerinc két oldalán.

A kettes pontot is ingyen kapjuk, telibe találjuk egy fenyőligetben.

– Oltári lehet ez nappal.

Vilinek van ehhez is érzéke. Úgy látszik, már nem dühöng. A verseny előtt nem tudta ledobni a szokásos Hubertust. Szerinte ő a vadászok és a tájékozódási versenyzők védőszentje. Talán a ferencesektől hallotta, mert többek között oda is járt. Most csak a vadászház neve volt Hubertus. Vili szentségelt.

Mindkettőnknek egyszerre jött ki a lépés. Vili máris le a meredeken, indián-szökdeléssel átugorva a tarvágás tönkjeit. Én megkötöm a fiatalost. Kis tisztások vannak benne, itt kell lennie valahol a pontnak. Nehéz lesz. A fejlámpám elalszik. Vili lámpája pásztáz tőlem 150–200 méterre. Egy csapat bukkan fel a gerincen, de tovább mennek. Lehet, hogy nekik van igazuk. Ég a lámpám újra, fényalagutat fúr a sötétbe, belészaladok, s a végén, szerencsém van, a háromoldalú fehér-piros lampion, s a bélyegző. A pont közeléből nem kiabálok Vilinek. Elébe szaladok.

– Oké, Vili,

– Fej vagy, Jameskám!

37 perce indultunk, három megvan. Nem állunk éppen rosszul. Sőt! De ezt most hagyjuk. Nem megyünk fel a gerincre, megpróbáljuk a domborzat szerint. Meg kell, hogy elevedjen a sötét két dimenzió, látni kell a térkép szintvonalait a terepre rajzolódva. Ez a lényege a dolognak. S egy kicsit számolni, s ezt a bozótot megkerülni, s majd az eltérést beszámítani. A tájékozódási versenyzők egy kicsit futó-dresszbe öltöztetett matematikusok. A bükkösbe érve korrigáljuk az eltérést. Tavalyi avarban járunk, vagy tavalyelőttiben. Nappal itt páfrányokat láthatnánk. Önkéntelenül óvatosabban lépek szögeseimmel.

– Ráverhetünk a sompolygásra – szól Vili –, és leheletfelhőt liheg lámpám fényásvájába. – Nem mintha túlságosan érdekelne az egész – teszi hozzá.

Hirtelen megáll. Egy dallamot dűnnyögve a térképet böngészi. Úgy tűnik, mintha csak a dallam miatt állt volna meg, s a térképből kottázná. Korai még keresni, így döntünk. Előttünk száz méterre fények bukkannak fel. Öt-hat csapat kotor együtt. Az ilyen összmunka kétes értékű, mert mindenki azt hiszi, hogy a másik tudja, hol van. Aki ilyenkor képes otthagyni a bolyt, nyer.

– A hülyék! – fakad ki Vili, – most azonban megmutatjuk a...

– Sajnos a pontot is.

Majdnem elmentünk mellette. Mégsem volt korai. Persze előbb-utóbb észreveszik a „hülyék” is. Ránk azonban nem veszélyesek, mind alacsonyabb rajtszámúak. Már kapaszkodunk is fel a gerincen. Jó húzás volt. Vili ma jól hajt. Én csak észrevettem, pedig éppen elbáméskodtam. Ma már többször. Talán mert szép csillagos az ég. Meg más is, de nyomás! Kicsit remeg a lábunk, amikor felérünk a gerincre. Most másfél kilométert futhatunk. Kis hátszelünk is van. El lehet a lámpákat oltani. Futás! Közben még ábrándozni is lehet. A következő ponthoz nem kell különösebb koncepció, csak érte kell menni. 67 perce indultunk. Háromszázat adtak meg összesen, de ha benn akarunk lenni az első tízben, akkor százhuszon belül kell futni. Hat és fél órája indultunk a Keletiből, tízre érkezünk holnap dél előtt. Talán sikerül eggyel korábbi vonattal! Esetleg saját költségen. Nem tudom, öcsémék mit szólnak hozzá. Ők most indultak el a másik részlegen, arra van a pályájuk a Hársas felé, s nagyon számítanak ránk. Vili ilyenkor nagyon kiborul az öcsémre, a lelkesedésére meg a csapatszelleme, s az egész bajnokságra, amit ma megnyerhetünk, ha..., de Vilit nem érdekli különösebben az egész... Ha a korábbi vonattal... Hamarabb jött ki a lejtőkúp, persze nagyobbakat lépünk futáskor. 72 perce indultunk el. Most megállunk, de elnézünk a térkép felett.

– Oké – mondja Vili.

Ez most annyit tesz, hogy: nagyon szép. Vili verseket is ír néha, anélkül persze, hogy különösebben érdekeiné. Tényleg szép. A völgyben lámpák hemzsegrnek, de a szemközti hegyoldal már csendes. Nagy busa feje van. Titokzatosan hallgat. A következő vonulat még titokzatosabban szorítja össze száját, a harmadik . . . , a harmadik már nincsen rajta a térképünkön. De látszik a negyedik is, s talán az . . . Nem merünk tovább számolni. Furcsa érzés fog el, talán a végtelen szele csapott meg. Vili a dallammal birkózik, s visszabújik térképébe. Jobb felnézni, a csillagos ég közelebb van ilyenkor. Kiskoromban félni kezdtem, ha sokáig néztem. Nem volt hozzá elég önbizalmam. A csillagtérképeket, az atlasz hátoldalán nagyon szerettem nézegetni, bár számomra inkább költemények voltak, mint csillagászati szemléltető-eszköz. Ha most kezembe nyomnának egy ilyen, s evvel kellene versenyezni! Első pont a Centaurus Zétája, ott befognánk a csapatokat, aztán tovább. Elég, ez már ábrándozás! Vilire nézek, de ő is fenn jár valahol. Ott a látóhatár felé már haloványabbak a csillagok, azok már, úgy érzem, nincsenek rajta semmiféle térképen sem, s szorongást okoznak. Látóhatár! Érdekes, éppen határ jelzi a végtelent. „A végtelen látása szomorú”, mondta valaki. Nekem nem, inkább megrendítő. Vajon neki milyen? Meg fogom kérdezni. Elszomorítja-e a végtelen vásznára festett csillagos ég? Akkor is meg kellett volna kérdezni, de féltem, hogy giccsesnek találja. Féltem a „szeretlek”-től is, talán mert ez is a végtelen felé táglult. Féltékenységgem ki volt feszítve a sötétben, folyton belebotlottam. Talán azért kérdezhettem meg, hogy mindig így fogjuk szeretni egymást. Ha most ezt látná. És mindezt elmondanám, s kimondanám még egyszer, érthetően, hangosan, szótagolva. Vállalnám a csillagokat is. S vigyáznék, hogy ne zavarja ötdioptriás látóhatárom, s nyolcdioptriás ügyetlenségem. S beneveznénk a csillagversenyre is, de ott nem Vili lenne a partnerem. Elmondanám neki, hogy mindig tiszteltem a csillagos égen elgondolkodókat, de most jobban tiszteltem azt az elsőt, aki észrevette, hogy a csillagok hunyorognak, sziporkáznak, élnek . . .

Mennyi ideje állunk itt? Félek az órára nézni, félek, hogy csupa fekvő nyolccast fogok látni. Vili rám néz, én az órára. 73 perce indultunk. Lehetetlen, hogy csak egy perce állnánk! Pedig így van. A verseny után el kell mondanom Vilinek, kiröhöghet. Még jobb, ha azt mondja, nem érdekli túlságosan az egész. Nem, azt hiszem, nem tudok addig várni.

– Te, Vili, mondd, Ági is velünk jöhet?

– Tőlem?! Legalább jó lábai vannak? Már a futás miatt kérdezem – teszi hozzá halkabban. Leméri a távot a tájolóval, s nekiiramodik.

– Na gyertek, mit bámultok!

Gyere, Ági! Fogd meg jól a kezem! Ne félj, már csak lefelé megyünk. Szép bükkös, nincs aljnövényzet, mint egy liget. A ruhád miatt ne aggódj! Látod, elkerüljük a metsződést. Nevezhetjük egyszerűen ároknak is, ha akarod. Világosan itt ibolyát láthatnál. Érzed? Azt hiszem, még sosem szedtem virágot. Itt kell lenni hamarosan a szintűtnak. Nem kell számolni sem, itt minden világos. Itt is vagyunk. Vili nagyon előreszaladt. Siessünk, ott van a pont. Azt a piros-fehér lampiont, látod? Akár egy kerthelyiségben! Gyerünk! Talán egyszer még táncolni is fogunk! Most már az utolsó pontra mérünk. Ezt valahogy ügyesen meg kell kártyáznunk. Segítesz? Legjobb lenne az orron végig? De benn, a metsződésben, biztosabb. Hogy Vili mehetne lenn? Az új szabály szerint a versenyzők nem válhatnak el tartósan. Nem is rossz szabály. Most te is versenyzel. Ugye nyáron nem fogsz napszemüveget hordani? Te még nem láttál szarvast. Még láthatunk, ha egy kis szerencsénk van. Egyébként egy forrást keresünk.

– James, siessetek! Legjobb lesz, ha előttem mentek!

– Oké!

Nos? Talán nem is áll olyan rosszul nekem ez az oké. Vili sem rossz srác, azért kicsit érdekli őt a verseny, meg a nők is, meg a többiek is. Nem kell szégyenkezned előtte. Meglátszik a mozgásodon, hogy nem szoktál éjszaka az erdőben rohangálni. Ó nem tudja, hogy nagyon sokat voltál beteg. Nem baj, én is tornamentes voltam. S ha így fogod a kezem, tudsz te is futni. Miért gondolod, hogy miattad mindent elrontanánk? Miért? Eddig is folyton rád gondoltam, neked magyaráztam. Nyolc órája indultunk a Keletiből. Az első vasárnap nélküled. De tízre Pesten leszek, illetve leszünk. A második vasárnap együtt . . . Nem, igazán nem tudsz mást

segíteni, csak fogd a kezem. Százötven méterre lehetünk. Nem kell megigazítani a rajtszámot, mindjárt leveszik a célban. Vigyázz, itt egy kicsit vizenyős. Csak a szemed látom, de akármikor feltárcsázhatnám számodat. S ha mással beszélsz? Nem, itt vagy velem. A versenybíróság nem fog megtudni semmit. Vili hallgat. Majd holnap elmagyarázom a versenyszabályokat, mert most azt hiszem, nem sokat értesz az egészből. Csak azt tudod, hogy meg kell találni pontokat, s hogy a versenyzők tartósan nem hagyhatják el egymást. Megnézzük majd a térképet is. Én még nézem egy darabig, aztán mintha onnan olvasnám, halkán, de érthetően mondom... Egyébként Vili megfogta az utolsót is... Te meg segítesz megcsókolni téged. Észre sem vettem, hogy itt vagyunk. A fiú megtáltosodott. Most jön a hajrá. Most valóban megmutatjuk a koszosoknak... Hogy szeretjük egymást. A versenybíróság is meg fogja tudni. Ma mindenki az én vendégem lesz. Gyerünk, Vili.

– Nyomás, Vili! Még egy kurta kilométer! Már annyi sincs. Itt a kisvasút mellett!

El lehet oltani a lámpákat! A csillagokat ne! Izomlázad lesz, Ági, te nem szoktad meg. De nem kell szégyellned. Szegény Vili egy kicsit lerobbant. Ott már látszik a cél. Egyébként gondolkodtam a könyvespolcon. A sarokban lesz hely a vázának. Száraz ág lesz benne télen. Majd emlékeztet a versenyekre. Lassítanunk kell, mert a célba egyszerre kell beérni. Milyen hideg az arcod!

– Még egy kicsit, Vili!

A célban 104 perc 43 másodpercet mértek. Éjfél után 18 perc volt. Őcsémék még nem futottak be. Az ő pályájuk egy kicsit hosszabb. A trikóm átizzadt, kicsit szédülök a fényben. Vili egy tuskét szed ki a tenyeréből. Újabb csapatok érkeznek, ránk ezek nem veszélyesek. Káromkodnak a négyes pont miatt. A szemüvegem bepárasodik. Leverek egy bőgrét. Meg kellene nézni a többiek idejét.

– Na, hogy birta? – néz fel Vili a tenyeréből.

– Köszönöm... örülök, hogy...

– Azt kérdeztem, hogy helyes kislány? Ezt a szót még nem hallottam Vilitől.

– Persze, a sötétben nem láthatad. Nagyon.

– Hülye vagy, de mindegy. Én egy dallamot kerestem. Egyszer nagyon tetszett, persze nem mintha túlságosan izgatna... Te, én néha az apámat hozom magammal a versenyre, ha nem részeg. Szóval helyes?

– Oké!

Egy üveg frissítőt kapunk. Megtörlöm a szemüvegem. Valaki 102 percet futott. Hétig még alhatunk. Az első tizben benn leszünk.

Őcsémék nem keltettek fel. Az eredményünket megtudták. Másodikak lettünk. Ők megnyerték a részlegüket. S így a bajnokságot is megnyertük. A reggeli eredményhirdetésen álmosan álltak fel a csapatok. Valami fejes sokáig beszélt. Érmeiket is kaptunk. Vili a tenyerét nézegeti.

– Kapható minden Sportboltban à 8 Ft 80 fill. A vésés ugyanennyi. Meg a vállveregetés.

Aztán az elnök beszélt az erkölcsi dicsőségről, a sportszerű versenyzésről, s a sportág távlatairól. Megpróbáltam koncentrálni, nem mintha különösebben érdekelt volna az egész.

Végre a vonaton ültünk. Álmos beszélgetés zsongott. Őcsém mellettem aludt. Néhányan a térkép fölé hajolva elemezgették a versenyt, mutogatták, hol rontották el. Vili, úgy látszik, megtalálta a dallamot. Örültem neki. Feleúton voltunk Pest felé. Két héttel ezelőtt is versenyen voltam. Egyéniben neveztek. Vili és Ági nélkül. Vilire néztem, aztán a többiekre.

Mindig érdekelték a többiek. Miattuk jöttem versenyezni is. Most hirtelen nem tudtam mit kezdeni velük. Majd megmondják, ha akarnak valamit. Nem, én sem mondtam meg. Ezen még gondolkodni kell.

A többiek közül sokan aludtak. A hátam mögött az új szabályzatot vitatják szenvedélyesen. Éppen ezt: „A versenyzők nem hagyhatják el egymást tartósan.”